

Grönlandsrapport 4

28/3 2002

Här kommer en ny liten hälsning från Scoresbysundsfjorden på ostgrönland där den värsta vinterkylan så smått börjar släppa greppet. Solen stiger allt högre, det börjar bli mildare på dagarna än på nätterna och för tillfället förlängs dagarna ca en halvtimme för varje dygn -en kvart på morgon och en kvart på kvällen- så det gäller att hänga med i svängarna.

Större delen av februari höll vi oss hemma på nätterna, med längre och kortare turer till fots och på skidor i alla möjliga riktningar. Speciellt spännande har det varit att de olika myskoxflockarna i trakten, speciellt 2 kor och en kalv som under två månader betat på berget ovanför stugan. Strax efter vi upptäckte dem första gången fick de sällskap av en tjur, farbror Charlie eller rätt och slätt Kalle, som dock inte fick komma till de andra tre utan fick hålla sig på sin speciella kulle en bit ifrån.

Runt 10 februari började rävarna få en hektisk tid. De flesta spårlopor vi korsade var parvisa, så de hade nog en rätt rolig period. I samma veva syntes de första sälarna ta igen sig uppe på isen. Men det varade bara någon dag. Därefter har vi inte sett några förrän helt nyligen.

Ett annat intressant ting har varit att mäta Ph av gammal och nyfallen snö, som gett värden på mellan Ph 5,6 – 6,5, vilket visar att det även häruppe är lite småsurt.

De olika turerna under vintern har visat att temperaturerna i området varierar högst betydligt. Är det 30 minus i Sydkap där vi bor, är det ca -15 till -20 på några hundra meters höjd uppe på bergen häromkring. Däremot verkar temperaturen i Schuchertdalen några mil åt nordost ligga tio grader lägre än i Sydkap.

Här nedan kommer max- och mintemperaturer för februari och större delen av mars i Sydkap. Temperaturvärden som inte har någon decimal är avläst under långtur med vår portala vädermätare. Den visar inte max- och min utan de angivna värdena är de högsta och lägsta då vi råkar titta på den.

Februari:

1.-19,0/-30,0 2.-20,0/-23,4 3.-15,0/-20,9 4.-7,0/-17,9 5.-8,0/-22,4 6.-3,4/-20,9 7.-1,1/-8,9 8.-2,5/-18,9 9.-13,0/-20,9 10.-13,5/-22,9 11.-15,5/-30,4 12.-22,5/-33,4 13.-12,5/-27,4 14.-7,0/-24,4 15.-9,1/-24,4 16.-18,5/-28,6 17.-18,5/-29,9 18.-18,3/-27,3 19.-17,5/-28,0 20.-19,5/-27,4 21.-17,0/-30,9 22.-15,5/-28,9 23.-18,1/-30,4 24.-23,0/-32,4 25.-26,2/-32,6 På tur: 26.-25/-30 27.-20/-25 28.-20/-15

Mars:

1.-15/-19 2.-13/-17 (Sydkap perioden 26.2-2.3 -9,6/-32,9) 3.-13,0/-18,4 4.-12,0/-21,3 5.-19,3/-27,9 6.-23,5/-30,9 7.-25,1/-32,4 8.-23,3/-31,9 9.-25,8/-33,4 10.-28/-34,0 På tur: 11.-16/-18 12.-16/-20 13.-11/-17 14.-10/-19 15.-14/-19 16.-14/-21 17.-11/-27 18.-13/-27 19.-13/-24 20.-15/-20 (Sydkap perioden 11.3-20.3 -6,9/-32,4) 21.-18,7/-25,9 22.-12,6/-20,9 23.-14,2/-23,4 24.-10,4/-16,9 25.-7,0/-17,9 26.-3,0/-12,0 27.-5,0/-12,4 28.-5,3/-7,8

26 februari packade vi hundsläden, spände för hundarna och begav oss på skidor 2,5 mil söderut till den bergiga ögruppen Björnöarna, som till ytan motsvarar dryga Tjörn. Då man blickar mot öarna genom fönstret i Sydkap ser de ut att ligga på några kilometers avstånd, men det tar nästan en dag att komma dit. Temperaturen vid tillfället låg runt minus trettio, men då vi på kvällarna tände de två fotogenköken i tältet blev det ändå hyfsat varmt, vilket var bra så att kläderna, som inte är riktigt bra på att ”andas” i stark kyla, fick

möjlighet att torka.

Vädret hade nu varit mer eller mindre klart med mestadels stiltje eller svaga vindar i två veckor, och fortsatte så att vara. Under de två första dagarna fick tältet vara bas för dagsturer i området. Tredje dagen grävde vi en snögrotta i sluttning, som fick tjäna som logi i ytterligare två nätter innan vi återvände till Sydkap.

Efter några dagar hemma begav vi oss den 10 mars ut på en ny tur planerad runt bergsmassivet Renland, en sträcka på ungefär 23 mil. Då vi packade på kvällen inför turen sjönk temperaturen lämpligt nog till 34 minus, vilket hittills är den lägsta noteringen i Sydkap. Men vi trotsade kylan och styrde kosan till snögrottan på Björnöarna, vilken isolerade bra mot värsta kylan första natten. Därefter fortsatte vi tio mil längs Öfjord under blå himmel och en sol som bara fortsatte att stråla dag ut och dag in, samtidigt som i alla fall dagstemperaturerna steg till lite mänskligare nivåer.

Under turen hade vi ett litet osäkerhetsmoment –en glaciärtunga med en flera hundra meter brant, som enligt kartan förmodligen skulle spärra vår väg några kilometer längs en dal- men med hopp om att den liksom många andra glaciärer dragit sig tillbaka, fortsatte vi optimistiskt. I alla fall fram till Rypefjord där det verkade som det inte hade blåst en vindpust under hela vintern och där den tidigare vindpackade snön i ett svep förbyttes till lössnö,.

Då vi slutligen drog både släde och hundar –de senare försvann till hälften i snön- och farten minskades till ca en kilometer i timmen, insåg vi att vi nog inte skulle få svar på om ovanstående glaciär hade dragit sig tillbaka. Dit var det ytterligare tre mil. Istället slog vi läger, lät hundarna få en vilodag, medan vi själva pulsade omkring i bergen, innan returen inleddes samma väg som vi kom dagen därpå. Det sägs att man inte sett en sträcka ordentligt förrän man färdats den i båda riktningarna, vilket vi nu har.

20 mars återkom vi till Sydkap, samtidigt som temperaturen steg. Samma dag flyttade vi ut trädgårdsmöblerna, dvs två bänkar som ställdes mot söderväggen. Idag är det 7 minus i skuggan och 17 plus i solen med surrande flugor på husväggen. Veckan som gått har vi ägnat intensivt med att bygga upp det hull som gick förlorat under senaste turen. Effektivast är att vräka i sig så mycket kanelbullar, wienerbröd och socker –och chokladkaka som man förmår, vilket inte är så lite. Det här året har utbildat oss till bagaremästare. Andra yrkesområden vi fått god inblick i är skräddarens, snickarens och mekanikerns. Åsså kockens.

I morgon ger vi oss ut på ny långfärd österut över Jamesons Land till kusten längs Liverpool Land som vi följer ner till Scoresbysund, dit vi räknar med att komma i mitten av april.. Efter några dagar där återvänder vi till Sydkap för att förbereda vårens sista långtur norrut till Nordostgrönlands nationalpark och Kong Oscars Fjord. Har vi tur hinner vi tillbaka till Sydkap innan snösmältningen i månadsskiftet maj-juni.

Slutligen kan jag nämna att förutom de tre filminslagen som sändes i tv-programmet Mitt i Naturen i höstas, blir ett fjärde som förmodligen sänds vecka 19.

Ha det så gott!

Hälsningar
Svante